

Aan de Vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Van de Tweede Kamer der Staten- Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN Haag

Datum	Bijlage(n)
7 februari 2020	-
Contactpersoon	Doorkiesnummer
Linda van den Brink	06 -10624341
Onderwerp	Ons kenmerk
AO Verpleeghuiszorg	VA20-009

Geachte leden,

Binnenkort spreekt u met minister de Jonge van Volksgezondheid, Welzijn en Sport in het Algemeen Overleg over de Verpleeghuiszorg. Op de agenda staat de positionering van de behandeling in de ggz in de Wet Langdurige Zorg (Wlz) en de impact van bekostiging van integrale zorg voor de toekomstige Wlz ggz ('de uitvoeringstoets van de Nederlandse Zorgautoriteit').

De afgelopen periode hebben wij onder leiding van het ministerie van VWS samen met MIND, NZa, ZN, CIZ en andere betrokken partijen constructief overleg gehad over de implementatie van het wetsvoorstel. Alle partijen werken vanuit het gezamenlijke doel om de overgang naar de Wlz zo soepel mogelijk te laten verlopen en de zorg binnen het Wlz kader goed te organiseren voor ggz-cliënten. De wensen van de cliënten zijn hierin leidend. Een toekomstbestendig organisatie- en bekostigingsmodel is een voorwaarde om aan deze wensen op lange termijn te kunnen voldoen en continuïteit van zorg te kunnen bieden.

Wij zien het als een gezamenlijke opgave om de toegang tot de Wlz voor ggz cliënten succesvol te maken. Hiervoor is het nodig dat een aantal dilemma's wordt opgelost. In deze brief benoemen we de dilemma's en dragen we oplossingsrichtingen aan die naar ons idee alle partijen vooruit helpen. Een van de dilemma's is in overleg met staatssecretaris Blokhuis al naar tevredenheid opgelost. Wij zijn blij dat de ggz behandeling voor Wlz geïndiceerden - in afwachting op de invoering van de nieuwe DBC systematiek per 2022 - in 2021 nog vanuit de Zorgverzekeringswet (Zwv) gefinancierd blijft. Dit voorkomt hoge administratieve lasten voor aanbieders in het tussenjaar 2021.

Wensen van de client

Langdurige en intensieve zorg grijpt diep in het in het leven van cliënten. Cliëntenraden hebben daarom in een brief aan minister de Jonge en staatssecretaris Paul Blokhuis aangegeven wat hun wensen zijn. MIND, Valente en GGZ Nederland ondersteunen deze brief van harte. Staatssecretaris Paul Blokhuis heeft op de brief gereageerd en met de cliënten gesproken, maar onze zorgen blijven.

Dilemma

De kern van de brief is dat cliënten een garantie willen dat hun instellingen ook gecontracteerd worden om de Wlz uit te voeren. Anders dreigen gedwongen verhuizing en wisseling van begeleiders voor veel cliënten. Daarnaast willen de cliëntenraden garanties voor vrije keuze van behandelaar. Organisaties die straks vanuit de Wlz beschermd wonen bieden worden ook verantwoordelijk voor psychiatrische behandeling en/of de regie hierop. Het is belangrijk dat cliënten die behandelaar vrij kunnen kiezen en dat ze hun huidige behandelaar ook kunnen houden. De keuzevrijheid voor een behandelaar gaat spelen vanaf 2022 wanneer de ggz behandeling vanuit de Wlz gefinancierd wordt in plaats vanuit de Zvw. Ten slotte willen de cliëntenraden betere voorlichting en meer inspraak bij alle voorbereidingen op de toegang tot de Wlz. Dit laatste punt is inmiddels geborgd via de organisatie van regionale bijeenkomsten in 2019 en 2020, mede tot stand gekomen dankzij VWS.

Oplossing

De cliëntenraden hebben als oplossingsrichting geformuleerd dat geborgd dient te worden dat hun wens leidend is bij het contracteren van zorgaanbieders en behandelaren en dat zij onafhankelijke clientondersteuning willen in het vormen en formuleren van deze wens.

- *Kan de minister ervoor zorgen dat de wens van de client leidend is bij het contracteren van zorgaanbieders en behandelaren door cliënten- en familieraden te betrekken bij de inkoop?*

Onafhankelijke cliëntondersteuning

In de regionale bijeenkomsten voor cliënten kwam naar voren dat er behoefte is aan onafhankelijke clientondersteuning in het overgangsproces van de Wmo tot de Wlz. De overgang brengt veel onzekerheden en spanningen met zich mee. Het is daarom van belang dat cliënten goed bijgestaan kunnen worden in de keuzes die gemaakt moeten worden.

Dilemma

Cliënten kunnen voor het proces tot aan de toekenning van de Wlz indicatie een beroep doen op cliëntondersteuning vanuit de Wmo, na toekenning wordt dit georganiseerd vanuit de Wlz. De gemeente is verantwoordelijk voor de kwaliteit en de toegankelijkheid van cliëntondersteuning vanuit de Wmo. Uit diverse onderzoeken blijkt echter dat de onafhankelijke clientondersteuning in de Wmo in een groot aantal regio's niet op orde is. De vraag naar onafhankelijke clientondersteuning zal als gevolg van de openstelling tot de Wlz toenemen en in 2020 en 2021 een piek kennen.

Oplossing

Voldoende en vindbare onafhankelijke clientondersteuning is een randvoorwaarde om de implementatie van de Wlz te kunnen laten slagen. Het voorstel is in 2020 en 2021 extra te investeren in (domeinoverstijgende) levensbrede en zorgbrede clientondersteuning.

- *Welke investeringen gaat de minister doen ten behoeve van de organisatie van voldoende, direct beschikbare onafhankelijke cliëntondersteuning, om de piek in behoeften hieraan bij ggz cliënten die in 2021 toegang krijgen tot de Wlz op te vangen in 2020 en 2021?*
- *Kan de minister toezeggen om de Kamer in de zomer van 2020 te informeren over de tot dan toe geboekte resultaten inzake voldoende, direct beschikbare onafhankelijke cliëntondersteuning?*

Toekomstbestendig organisatie- en bekostigingsmodel

Eind oktober 2019 heeft de NZa de 'Uitvoeringstoets Toegang tot de Wet langdurige zorg voor mensen met een psychische stoornis' opgeleverd. Wij zijn nauw betrokken geweest bij de totstandkoming van de uitvoeringstoets en zijn blij dat er uit meerdere bekostigingsmodellen gekozen kan worden. Cliënten bevinden zich in verschillende situaties, alsook de organisaties die deze zorg bieden. Dankzij de keuzemogelijkheid kan het best passende model gekozen worden. In het woord 'best passende model' zit echter de crux.

Dilemma

Wij vinden het van belang dat het organisatie- en bekostigingsmodel toekomstbestendig ingericht kan worden, dat wil zeggen in lijn met de wensen van de cliënten en overeenkomstig met de visie van de Commissie Dannenberg visie. We constateren met de NZa dat er bij sommige bekostigingsmodellen een spanning bestaat tussen integrale zorg en keuzevrijheid. Daarnaast hebben de modellen invloed op de hoeveelheid aan administratieve lasten en de risico's voor zorgaanbieders. Wij begrijpen dat de twee modellen 'volledig geïntegreerde woonzorg en behandeling' (model 1) en 'woonzorgaanbieder coördineert door zorgkantoor ingekochte specifieke behandeling' (model 3b) voor de korte termijn zijn voorgesteld. In de tussentijd kunnen data verzameld worden ten behoeve van de ontwikkeling van mogelijke alternatieve modellen op de middellange en langere termijn. Immers, een model waarbij zorgaanbieders in overleg met hun cliëntenraden zelf zorg inkopen, detacheren of zelf ggz-behandeling en specifieke behandeling gaan leveren, wordt vooralsnog gemist.

Oplossing

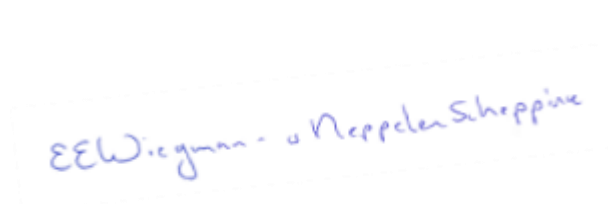
Wij stellen voor om op korte termijn te starten met de ontwikkeling van alternatieve organisatie- en bekostigingsmodellen voor de Wlz. De kalenderjaren 2020 en 2021 lenen zich uitstekend om voldoende data te genereren, op basis waarvan de zorgzwaarteprofielen kunnen worden vastgesteld en de kosten en de best passende tarieven per profiel inzichtelijk gemaakt. Het doel hiervan is om een model te ontwikkelen, waar cliënten, hun familie en professionals goed mee uit de voeten kunnen. Dat er tijdig op- en afgeschaald kan worden bijvoorbeeld, en dat er meer tijd en aandacht is voor andere levensgebieden dan alleen de psychische gezondheid. Van belang is om hier de tijd voor te nemen. Zodoende beperken we de risico's in de uitvoering en voorkomen we allerlei corrigerende maatregelen achteraf.

- *Is de minister bereid om een of meer toekomstbestendige organisatie- en bekostigingsmodellen te ontwikkelen voor Wlz-zorg in de ggz, die rekening houden met criteria als 'keuzevrijheid cliënten', 'integrale zorg', 'sociale inclusie en participatie' en doelgerichte en doelmatige besteding van middelen in de zorg?*

Tot slot

We merken de bereidheid om in het nieuwe wettelijk kader zoveel mogelijk rekening te houden met de specifieke behoeften van cliënten en aanbieders. De voorgestelde oplossingen voor de genoemde dilemma's vormen de ontbrekende stap. Zoals gezegd, we hopen dat uw Kamer de door ons gewenste richting ondersteunt en dit bespreekbaar wil maken met de minister. Rest ons u een goed debat toe te wensen.

Met vriendelijke groet,
Vereniging Valente

Esmé Wiegman-van Meppelen Scheppin
Directeur Valente

Veronique Esman-Peeters
Directeur GGZ Nederland